

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 100 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ (†14.10.1905)

Ὁ Ὅσιος Παχώμιος τῆς Χίου*

Ἡ Μετάνοια - Ἡ Συγχώρησις - Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ

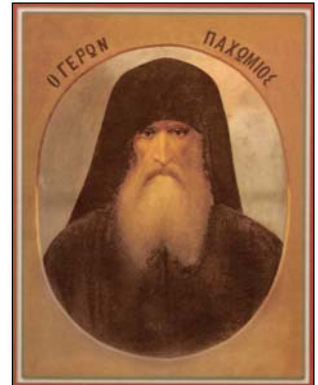
τῆς κ. Πόπης Χαλκιᾶ-Στεφάνου

Ενας αἰώνας συμπληρώνεται ἐφέτος, μιὰ ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τὴν «κοίμηση» τοῦ πυριφλεγέντος ἀπὸ περισσὴ πρὸς Θεὸν ἀγάπη Ὁσίου Παχωμίου τῆς Χίου.

Συγκαταλέγεται στὴ Χορεία τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, καταχωρεῖται στοὺς στυλοβάτες τῆς Πίστεώς μας καὶ συναριθμεῖται στοὺς ἀκαταμάχητους φρουροὺς τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοσης.

Γεννημένος στὸ χωριὸ Ἐλατα τῆς μυρωμένης μὲ τὰ πνευματικὰνάματα καὶ τὰ ἀνθόνερα νήσου Χίου τὸ ἔτος 1840, ἔφερε τὸ κοσμικὸν ὄνομα Παναγιώτης Ἀρελλᾶς.

Πολυδιάστατη καὶ πολύμορφη προσωπικότητα ὁ Ὅσιος Παχώμιος, ἐπαναστατικὴ καὶ ὀρμητικὴ καὶ τολμηρὴ στὸ ξεκίνημα τῆς ζωῆς του, ἀγωνιστικὴ μετέπειτα στὴν Στρατευόμενὴ Ἐκκλησία, αὐστηρὴ καὶ βαθιὰ εὐσεβής, εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐνσαρκωτὴς καὶ ἐκφραστὴς τῆς μοναχικῆς ζωῆς στὴν ἀγιοτόκο Χίο, ἐφ' ὅσον ἐβίωσε κατ' ἐξοχὴν τὴν Ἀποκεκαλημμένη Ἀλήθεια, ὅπως βιώθηκε ἀπὸ τὸν Σαρκωμένο Θεὸ-Λόγο (Ἰωάν. α' 14).

* * *

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ περίοδος, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Παναγιώτης ἀτενίζει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, βρίσκει τὴν γενέτειρά του τουρκοκρατούμενη καὶ τρομοκρατημένη, μὲ πολὺ νωπὸ τὸν ἀπόηχο τῆς μεγάλης Σφαγῆς τοῦ 1822. Ἡ δυστυχία, ἡ ἔνδεια καὶ ἐρήμωση συντροφεύουν τοὺς κατοίκους τῆς, οἱ ὁποῖοι μὲ κάθε τρόπο ἀγωνίζονται νὰ ἀπαλείψουν τὶς πληγές τους. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀναγκάζονται, γιὰ ἀναζήτησι καλύτερης τύχης, νὰ καταφύγουν στὴν Κωνσταντινούπολη, ποὺ ἦταν τότε κέντρο ἐμπορίου.

Γεμᾶτος ὄνειρα καὶ ὀράματα γιὰ τὸ μέλλον, ὁ νεαρὸς Παναγιώτης ἔρχεται στὴν Βασιλεύουσα. Ἡ κράτησή του ὅμως στὶς φυλακὲς τῆς Πόλης μετὰ τὸ ἀνόσιο ἐγκλημά του νὰ δολοφονήσει τὸν Τοῦρκο ἀντίπαλό του, μολοντί βρισκόταν σὲ ἄμυνα καὶ ἡ ἀπόφασι τῆς θανατικῆς του ποινῆς ἀπὸ τὸ «κριτήριον», ἀλλάζουν ριζικὰ τὴ ζωὴ του.

Κατὰ τὶς ἀτελείωτες ὥρες τῆς ἀπελπισίας του μέσα στὴ φυλακὴ, μὲ τὴν ψυχὴ φορτισμένη ἀπὸ τύψεις καὶ ἐνοχὲς καὶ τρόμο γιὰ τὸ σύντομο καὶ ἀπροσδόκητο τέλος του καὶ μὲ καταρρακωμένα ὅλα τὰ νεανικά του σχέδια, παρηγοριὰ καὶ ἀνακούφισι καὶ καταφύγιο βρίσκει στὸ ἀπάνεμο λιμάνι τῆς Πίστης.

Τὴν προστασία τῆς Κυρίας Θεοτόκου ἐπικαλεῖται μέσα ἀπὸ τὶς γεμᾶτες ἱκεσία δακρύβρεχτες προσευχῆς του καὶ ὑπόσχεται στὴ Μητέρα τῶν Ὀλιμμένων Παναγία νὰ ἀφιερῶσει, ἐὰν διαφύγει τὴ θανατικὴ του ποινή, τὸν ἑαυτὸ του ὀλόκληρο στὴ διακονία τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐξιλεωθεῖ ἀπὸ τὸ κρίμα του.

Ὅρατὴ εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὸν προστατεύει κατὰ τὴν ἀπόδρασή του ἀπὸ τὶς φυλακὲς. Καὶ τὸν συνοδεύει ἀδιάκοπα καὶ στὸν κίνδυνο, ποὺ συναντᾷ, μέχρις ὅτου γνωρίσει σὲ ὄραμα, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐγρηγόρσει, τὴ Βουλὴ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὰ χεῖλη δύο ἱερέων, ποὺ συνομιλοῦν μετὰξὺ τους καὶ λέγουν, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ νέου τούτου εἶναι τὰ Ἱεροσόλυμα.

Στὸ καράβι, ποὺ τὸν μεταφέρει στοὺς Ἁγιασμένους ἀπὸ τὸν Κύριο Τόπους, ἄλλης μορφῆς κίνδυνοι, ἀόρατοι τούτη τὴ φορά, βάλλουν ἀνελέητα μὲ τὰ προκλητικὰ βέλη τῆς κοσμικότητας κατὰ τῆς ταλανισμένης ψυχῆς του. Ὅμως, ὁ ἴδιος παραμένει σταθερὸς κι ἀκλόνητος στὴν ὑπόσχεσή του στὴ Θεομήτορα. Καὶ δὲν ὀρρωδεῖ μπροστὰ σὲ κανένα δέλεαρ, οὔτε στὰ ἄφθονα ὑλικά ἀγαθὰ, ποὺ τοῦ προσφέρονται, οὔτε στὴν ξεχωριστὴ ὁμορφιὰ μιᾶς νέας.

Ὁ σπόρος τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν Θεό, ὁ σπόρος τῆς Πίστεώς του πρὸς τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς του ἐμφύτευαν στὴν εὐπλαστὴ παιδικὴ ψυχὴ του, μὲ τὴν διδασκαλία καὶ τὸ παράδειγμά

τους, γίνεται πυρίφλεκτη προσευχή πρὸς τὸν Οὐράνιο Πατέρα, Τὸν Ὅποιον ἀσταμάτητα ἐπικαλεῖται, γιὰ νὰ συγχωρήσει τὸ ἀνόμημά του.

* * *

ΚΑΙ ΤΩΡΑ τὸ ἱερό του προσκύνημα στὰ ἁγιασμένα χώματα, ὅπου ὁ Κύριος ἐβάδισε, τὸν ὀδηγεῖ ἀλάθητα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ μοναχικὴ πολιτεία, ποὺ κατὰ τὴν παραμονή του στὴ φημισμένη γιὰ τὴν αὐστηρότητα, τὴ σκληρὴ ἄσκηση καὶ τὴν ὀσιακὴ πολιτεία Μονὴ τοῦ Ἁγίου Σάββα τῆς Ἰουδαίας, γίνεται μὲ ἀσκητές, οἱ ὅποιοι ἀναδείχθηκαν Φωστῆρες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ κατακλύζουν μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ τὰ Οὐράνια Σκηνώματα, τὸν σαγηνεύει καὶ πυρπολεῖ τὴν ψυχὴ του.

Ἔτσι ἐγκαταλείπει ἀμετάκλητα τὰ ἐγκόσμια, ἀποτάσσεται πλήρως τὸν παλαιὸν ἑαυτὸν του, ἐνδύεται τὸν Χιτώνα τῆς ἀρετῆς κι ἀποδύεται μὲ ζῆλο στὴν κατάκτηση τῶν Οὐρανίων.

Μοναχὸς κείρεται σὲ ἡλικία εἴκοσι δύο ἐτῶν στὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Σάββα καὶ παίρνει τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ τῆς ἐρήμου Παχωμίου. Μὲ τὴ Θεϊκὴ Χάρη ποὺ ἐπιδέχεται, ἀποδέχεται καὶ τὴν ἀπαρέγκλιτη τήρηση τῶν μοναχικῶν ὑποσχέσεων, τὴν παρθενία, τὴν ἀκτημοσύνη, τὴν ὑπακοὴ καὶ τόσους ἄλλους αὐστηροὺς καὶ δυσβάστακτους κανόνες.

Κοντὰ στὸν Ἰησοῦ προστρέχει μὲ δική του προσωπικὴ ἐπιλογὴ καὶ θέρη, γιὰτὶ ἀκράδαντα πιστεύει στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια, ποὺ τὴ θεωρεῖ σὰν τὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλῶμ γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ μέσα στὸν ἀπέραντο, τὸν ἀνεξερεύνητο κάμφο τῆς καρδιάς τοῦ ἀνθρώπου. Πρὸς τὸν πιὸ μεγάλο, τὸν πιὸ ὑπέροχο γεωργὸ τοῦ κόσμου στρέφεται ἢ ταλαίπωρη ψυχὴ του, τὸν Μονογενῆ Υἱό. Σὲ Ἐκεῖνον, ποὺ στάληκε ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ καὶ ἀκάματος στρατοκόπος, καλπάζει περὶτρανα στοὺς αἰῶνες καὶ κτυπᾶ πόρτες κλειστές· καὶ βροντᾶ στὶς σκληρὲς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων μηνύματα, γιὰ νὰ τοὺς σώσει, νὰ τοὺς δείξει τὸ δρόμο τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς πραγματικῆς Ζωῆς. Ἐπιλέγει ἀπαρασάλευτα νὰ περιπατήσῃ μαζί μὲ τὸν γλυκὺ Ναζωραῖο, μακριὰ ἀπὸ κακότητες καὶ μοχθηρίες καὶ νὰ τὸν κάνει φίλο τοῦ Ἀκριβὸ καὶ ἀδελφὸ Ἀγαπημένο.

Τὸ ἄγχος, τὸ μένος καὶ τὸ μαρτύριο τῆς ἔνοχης συνείδησής του καὶ ὁ ἀνένδοτος ἀγώνας γιὰ τὴ λυτρωτικὴ κάθαρση τῆς καρδιάς του, γιὰ τὴν πνευματικὴ πρόοδο καὶ προκοπή του, γιὰ τὴν ἔνωση μὲ τὸν Θεό, γιὰ τὴ θέωσή του, τὴν ἀδελφωσύνη μὲ τὸν συνάνθρωπο, ἀφοῦ δὲν τήρησε τὴν ἕκτη ἐντολὴ «οὐ φονεύσεις», γλυκαίνει ἢ εἰλικρινῆς του μετάνοια, ἢ ἀδιάλειπτη προσευχὴ, ἢ αὐστηρὴ νηστεία, οἱ ἀμέτρητες γονυκλισίες καὶ ἡ ἐντρύφησή του στὴν Πατερικὴ σοφία, ποὺ τὴν ἀνακαλύπτει.

Καίτοι λίγες μόνο γραμματικὲς γνώσεις διαθέτει, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του ἀνοίγονται καὶ μὲ τὴ συνεχῆ μελέτη οἱ γνώσεις του πλουτίζονται. Τώρα κατανοεῖ τὰ ρήματα τοῦ Εὐαγγελίου, τὰ ἱερὰ κείμενα, τοὺς ὕμνους, τοὺς ψαλμούς.

Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ-Πατέρα καὶ ἡ Μητέρα τοῦ Θεανθρώπου τὸν προστάτεψαν, γιὰ νὰ ζήσει ὥστε νὰ γνωρίσει τὴ Θεϊκὴ σοφία, νὰ προκόψει σὲ αὐτὴ καὶ νὰ σωθεῖ. Καὶ συνάζει συνεχῶς σοφία, γιατί ἐπιπροσθέτως ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιστρέψει μὲ τὶς ἀποθηκευμένες μέσα του γνώσεις κι ἐμπειρίες στὸ νησί του, τὴ Χίο, νὰ ἐργασθεῖ σὲ αὐτὸ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Κυρίου, νὰ μεταλαμπαδεύσει γνώσεις, νὰ προσφέρει τὸ περίσσευμα τῆς ἀγάπης του στὸν ἀναξιοπαθοῦντα συνάνθρωπο, στὸν ταλαίπωρο χριστιανὸ τῆς τουρκοκρατούμενης περιοχῆς του, στὸν σκλαβωμένο συμπατριώτη του. Μαχητὴς ἀκατάβλητος στὸν ἀόρατο πόλεμο κατὰ τοῦ κακοῦ, ἀναδεικνύεται καὶ σθεναρὸς ὑποστηρικτὴς τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

* * *

META τὴν ἐπιστροφή του στὴ μαρτυρικὴ γενέτειρά του τὸ 1865 ἀποδύεται στὸν ἀκαταμάχητο ἀγῶνα ἀναβίωσης τῆς παλαιᾶς πνευματικῆς κυψέλης στὸν μελισσῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, τῆς Νέας Μονῆς, ποὺ μετὰ τὴ Σφαγὴ τοῦ 1822 βρισκόταν σὲ παρακμῆ.

Ἡ ἀποτυχία του ὅμως αὐτῆ, λόγῳ κακῆς συνεργασίας, δὲν τὸν πτοεῖ, ἀντίθετα τὸν προσανατολίζει σὲ καινούργια ἔπαλξη. Τὸ Σπήλαιο τῶν Ἁγίων Πατέρων τοῦ Προβατείου Ὁρους τῆς Χίου τὸν ἀναμένει, γιὰ νὰ τὸ διευρύνει καὶ νὰ τὸ ἀνακαινίσει, νὰ κτίσει δεῦτερο Καθολικό, νὰ

*Ἱερὰ Σκήτη τῶν Ἁγίων Πατέρων τῶν ἐν Χίῳ.
Προβάτειον Ὄρος Χίου.*

προσθέσει κι ἄλλα κελλιὰ καὶ βοηθητικούς χώρους.

Καὶ κατορθώνει μέσα σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα νὰ προσελκύσει σημαντικὸ ἀριθμὸ Μοναχῶν κοντά του καὶ νὰ ἰδρύσει ἕνα ὀνομαστὸ μοναστικὸ κέντρο, τὴν Ἱερὰ Σκήτη τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὅπου ἀνθεῖ ὁ Μοναχισμὸς καὶ κάθε κατατρεγμένος βρῖσκει ἐδῶ Ὑδωρ Ζωῆς· κι ἀκόμη κι ἕνα ἐκλεκτὸ ἐπιτελεῖο ἀγιογράφων μὲ τὴ

χαρακτηριστική Ίωασσαφίτικη τοῦ Ἁγίου Ὁρους τεχνοτροπία, γιὰ νὰ ὑμνεῖται ὁ Κύριος.

Τὸ ἀπόθεμα τῆς μεγάλης του καρδιάς, τῆς σφυρηλατημένης ἀπὸ πύρινες προσευχές, ἐξαντλητικὴ νηστεία κι ἀπέραντη ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ἀπλῶνει καὶ στὴν περιοχὴ Φραγκοβούνι τῆς πρωτεύουσας τῆς νήσου μὲ τὴν ἴδρυση γυναικείας Μονῆς, τὸν ἱερὸ Παρθενῶνα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ποὺ ἀναδεικνύεται φάρος τηλαυγῆς καὶ κοινόβιο πρότυπο ἰσαγγελῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖο καὶ στὶς ἡμέρες μας καταυγάζει τὸ πνευματικὸ στερέωμα τῆς Χίου.

* * *

ΕΠΙΓΕΙΑ ὀσιακὴ μορφή ὁ Γέροντας Παχώμιος, γαλουχεῖ καὶ ποδηγετεῖ μὲ τὴν πνευματικὴ του ἀκτινοβολία, μέγιστους κατόπιν ἀναδειχθέντες Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ πρῶτα τὸν Ἅγιο τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα, τὸν **Ἅγιο Νεκτάριον τῆς Αἰγίνης**, τοῦ ὁποίου οἱ γονεῖς κατήγοντο ἀπὸ τὸ χωρίο Λιθὶ τῆς Χίου.

Ὁ νεαρὸς Ἀναστάσιος Κεφαλαῦς, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἑπταετοῦς θητείας τους ὡς δημοδιδάσκαλος στὸ χωριὸ τῶν γονέων του, πολὺ τακτικὰ ἀνεβαίνει στὴν Ἱ. Σκήτη τῶν Ἁγίων Πατέρων, γιὰ νὰ δεχθεῖ τὴ σοφία τοῦ σεβαστοῦ Γέροντα Παχωμίου καὶ μὲ τὴν προτροπὴ καὶ βοήθειά του κείρεται Μοναχὸς στὴ Νέα Μονή.

Πνευματικὸς Πατέρας καὶ ποδηγέτης καὶ καθοδηγητῆς ἐχρημάτισε ἀκόμη καὶ στὸν τελευταῖο Ἅγιο τῆς νήσου, τὸν **Ἅγιο Ἀνθιμο τῆς Χίου**, ποὺ ὑπηρέτησε ἐπὶ μία εἰκοσαετία σχεδόν, ὡς ἐφημέριος στὸ Λεπροκομεῖο Χίου καὶ ἴδρυσε τὸν ἱερὸ Παρθενῶνα τῆς Παναγίας τῆς Βοηθείας γιὰ τὶς κατατρεγμένες ἀπὸ τοὺς μικρασιαστικοὺς διωγμοὺς Μοναχές καὶ κοπέλες τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς τῆς Μ. Ἀσίας.

* * *

ΜΕ ΤΗ ΦΛΟΓΑ τῆς μεγάλης του καρδιάς ὁ Γέροντας Παχώμιος δὲν παραμέλησε ποτὲ τὴ μελέτη τῶν Ἱερῶν Βιβλίων. Γιὰ νὰ διευρύνει τὶς γνώσεις καὶ τῶν Μοναχῶν, ἴδρυσε θαυμάσια στὴ Σκήτη βιβλιοθήκη καὶ τόλμησε, παρὰ τὶς πενιχρὲς του γραμματικὲς γνώσεις, νὰ συγγράψει τὸ ψυχωφελὲς βιβλίο «*ὑπεράσπισις τῆς Ἀληθείας*», στὸ ὁποῖο ὑπενθυμίζει τὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα κι εὐαγγελίζεται τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν.

* * *

Η ΕΚΔΗΜΙΑ του πρὸς τὸν Οὐράνιο Πατέρα, στὸν Ὅποιο μὲ τόση ζέση ἀφοσιώθηκε καὶ πολὺ ἀγάπησε, χρονολογεῖται τὸ ἔτος 1905, στὶς 14 Ὀκτωβρίου.

Τὸ πέρασμά του ἀπὸ τὴ γῆ ἄφησε τὴ σφραγίδα τοῦ φιλάγαθου, τοῦ φιλοδίκαιου, τοῦ φιλομοναχικοῦ, τοῦ ἀγνοῦ, τοῦ ταπεινοῦ, τοῦ φιλάνθρωπου, ἐκείνου, ποὺ περὶ τριανὰ ἀπέδειξε στὸν κριματισμένο ἄνθρωπο, ὅτι καὶ τὸ πιδ φοβερὸ ἀμάρτημα μπορεῖ ὁ Εὐσπλαγχνος Θεὸς νὰ συγχωρήσει, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξει εἰλικρινὴς μετάνοια.

Ὁ Κύριος τῆς Δόξης τὸν ἐδέχθη μὲ ἀγάπη στοὺς Κόλπους τοῦ Ἀβραάμ καὶ τὸν συναρίθμησε στὴ Χορεία τῶν Ὁσίων.

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1615/21.10.2005, σελ. 4, ἐπιμελ. ἡμέτ.

- *Βλ. Διδασκαλία τοῦ Ὁσίου Παχωμίου: «Ἡ Συχνότης τῆς Θείας Κοινωνίας» →*

Ἡ συχνότης τῆς Θείας Κοινωνίας*

Ἐοσίου Γέροντος Παχωμίου
Ἰδρυτοῦ τῆς Σκήτης τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Χίου
καὶ Πνευματικοῦ Ὁδηγοῦ
τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Αἰγίνης
(1839 - 14.10.1905)

Καὶ τίς νὰ μὴ κλαύσῃ τὴν ἀμάθειαν, καὶ ἐλεεινὴν κατάστασιν τῶν σημερινοῶν ἱερέων μας; Ποῦ ἠκούσθη τοῦτο ποτέ, νὰ πηγαίνουν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ ζητοῦν νὰ κοινωνήσουν, καὶ οἱ ἱερεῖς νὰ τοὺς ἐμποδίζουν, λέγοντες· μὴν εἶναι τσουρβάς ἢ Κοινωνία; Ἀκόμη δὲν εἶναι 40 ἡμέρες ὅπου ἐκοινωνήσες, καὶ πάλιν ἔρχεσαι νὰ μεταλάβῃς; Ὡσαύτως καὶ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, γνωρίζω πολλοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὅπου βαστοῦν τριήμερον, καὶ πηγαίνοντες τὴν Τετάρτην εἰς τὴν Προηγιασμένην νὰ κοινωνήσουν, καὶ τοὺς ἐμποδίζουν λέγοντες· ἀκόμη ἔως ἐχθὲς ἔτρωγες κρέας, καὶ σήμερον ἤλθες νὰ κοινωνήσῃς; Καὶ δεύτερον (λέγουσιν) ἡ Προηγιασμένη εἶναι διὰ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ὄχι διὰ τοὺς λαϊκοὺς. Φεῦ! τῆς ἀμαθείας καὶ ἀφροσύνης μας! Σὺ μὲν, ὦ ἄνθρωπε ἱερωμένε, ἀφ' ἐσπέρας τρώγεις κρέας, πολλάκις καὶ μεθυσμένος τυγχάνεις, ἴσως δὲ εἶσαι καὶ ἀνευλαθής, καὶ πηγαίνεις καὶ λειτουργεῖς, καὶ αὐτὸς ὅπου νηστεύει μὲ τόσῃν εὐλάβειαν τὸν ἐμποδίζεις; Καὶ τὸν καθυστερεῖς τοσαύτης ὠφελείας καὶ ἀγιασμοῦ.

Βλέπετε ἀμάθεια τῶν ἱερέων μας; Αὕτη ἡ Προηγιασμένη (λέγουσιν) εἶναι τῶν ἱερέων, καὶ ὄχι τῶν κοσμικῶν· ὁ Μέγας Βασιλεὺς λέγει· ἐγώ, τετράκις τῆς ἐβδομάδος κοινωνῶ τοὺς ἐνορίτας μου, ὡσαύτως καὶ ὁ Χρυσόστομος καὶ ὅλη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴν τὴν συνήθειαν εἶχαν νὰ κοινωνοῦν 4 φορές τὴν ἐβδομάδα· καὶ ἐπειδὴ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν Λειτουργία δὲν γίνεται μέσα εἰς τὴν ἐβδομάδα, ἐσοφίσθησαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες νὰ ἐβγάξουν Προηγιασμένην, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κοινωνοῦν καὶ ἀνάμεσον τῆς ἐβδομάδος οἱ χριστιανοί, καὶ σὺ λέγεις τῶν ἱερωμένων εἶναι ἡ Προηγιασμένη;

Καὶ βλέπε, ὦ ἀναγνώστα, ἕως ὅτου ἦταν αὕτη ἡ τάξις καὶ ἐσυχνοκωνοῦσαν οἱ χριστιανοί, ἔθερμαινετο ἡ καρδιά τους ἀπὸ τὴν χάριν τῆς Ἁγίας Κοινωνίας, καὶ ἔτρεχαν εἰς τὸ μαρτύριον, ὡσάν τὰ πρόβατα· Ὅστις λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς ἐμποδίζει τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν ἄχραντον Κοινωνίαν, ἅς ἠξεύρη καλὰ, ὅτι μεγάλως ἀμαρτάνει. Δὲν λέγω ὅμως

νά κοινωνοῦμεν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔλαχεν, ἀλλὰ μὲ τὴν πρέπουσαν προετοιμασίαν.

Ἦκουσα ὁμῶς νὰ λέγουν τινὲς ἱερεῖς· ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἱερεὺς καὶ συχνολειτουργῶ καὶ κοινωνῶ, ἀλλὰ ὁ λαϊκὸς δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν. Εἰς τοῦτο, ἀδελφέ μου ἱερέα, ἔχεις μεγάλο λάθος· διότι εἰς τὴν Κοινωνίαν δὲν διαφέρει εἰς τίποτε ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὸν λαϊκόν· διατί, σὺ ἱερεὺς, εἶσαι ὑπηρετὴς τοῦ Μυστηρίου καὶ ὄχι πῶς ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ συχνοκοινωνᾷς καὶ ὁ λαϊκὸς ὄχι. Εἰς τοῦτο ἔχω νὰ σοῦ φέρω πολλὰς ἀποδείξεις τῶν Ἀγίων, ὅτι ἡ Κοινωνία τῶν ἀχράντων Μυστηρίων εἶναι συγκεχωρημένον συνεχῶς νὰ μεταλαμβάνουν ἐξ ἴσου, χωρὶς διαφορὰν, καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ἰδιῶται, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐκτὸς τῶν τριγάρων ὅσοι γὰρ ἔχουν 3 γυναῖκας παρμένας, ἐκεῖνοι μόνον 3 φορὲς κοινωνοῦν τὸν χρόνον.

Ἔχω λέγω μυριάς ἀποδείξεις περὶ τούτου, ἀλλὰ ποῖον νὰ σοῦ πρωτογράψω; Χρυσόστομον, Κλήμεντα, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Δαβίδ; Ποῖον λέγω νὰ σοῦ πρωτοεῖπω; Εἰς τοῦτο ἔχω νὰ σοῦ φέρω τόσας πολλὰς ἀποδείξεις, ὅπου χρειάζεται νὰ γεμίσω ἓνα βιβλίον ὀλόκληρον. Διὰ τοῦτο κόπτω τὸν λόγον καὶ σοῦ λέγω μὲ συντομίαν μόνον ἐτοῦτο· ὅταν δὲν θέλῃς νὰ συχνοκοινωνοῦν οἱ χριστιανοί, διατί βαστάζεις τὸ ἅγιον Ποτήριον καὶ τὸ δείχνεις εἰς τοὺς χριστιανοὺς καὶ φωνάζεις ἀπὸ τὸ ἅγιον Βῆμα: Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε, καὶ πλησιάσατε εἰς τὰ Μυστήρια νὰ κοινωνήσετε; Καὶ ἔπειτα πάλιν ἐσεῖς οἱ ἴδιοι τοὺς ἐμποδίζετε, καὶ ψεύδεσθε φανερά; Διατί ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τοὺς προσκαλεῖτε καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοὺς διώχνετε;...

(*) Ἀπὸ τὸ βιβλίον: «Υπεράσπισις τῆς Ἀληθείας καὶ Νίκῃ κατὰ τοῦ Διαβόλου», ἔκδοσις ε', Ἱερᾶς Σκήτης Ἀγίων Πατέρων Χίου, σελ. 76-78, Ἀθήναι 1985. Ἐπίσης βλ. τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ καὶ στὸ ἐνδιαφέρον σύγγραμμα τοῦ Ἀντωνίου Ν. Χαροκόπου, Ὁ Γέροντας Παχώμιος – Ἰδρυτὴς τῆς Ἱερᾶς Σκήτης τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Χίου, σελ. 141-142, Ἀθήνα 2003.